

Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

KOMAS 3 "Toimintatapojen ja -prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla" oli KOMAS-hankkeen osaprojekti, jota toteutettiin 15 kuntien yhteistoiminta-alueella.

Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

KOMAS 3 työ jakautui neljän teeman alle

<p>1) Asukkaan digitaalisten palveluiden kehittäminen</p> <p>2) Alueellisten toimintamallien yhtenäistäminen</p> <p>3) Valtakunnallisten toimintamallien ja määrittelyiden käyttöönotto alueella sekä</p> <p>4) Tietojärjestelmien konsolidointien ja hankintojen valmistelu</p>

<p>Tavoitteet</p>

Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

- Laajennetaan ja keskitetään asukkaan digitaalisia palveluja Pirkanmaalla
- Tuetaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-ohjelman tavoitteita toteuttamalla niiden tarvitsemat tietojärjestelmäratkaisut
- Edistetään valtakunnallisten tietojärjestelmäratkaisujen käyttöönottoa ja juurtumista Pirkanmaan alueella
- Luodaan edellytykset yhdenmukaiselle toiminnalle Pirkanmaalla perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmien rakenteita ja käyttötapoja yhtenäistämällä
- Parannetaan maakunnan tasolla kyvykkyksiä varautua ja vastata monenlaisiin turvallisuusuhkiin

<p>Kuntien nostoja hankkeen tavoitteiden ja onnistumisen näkökulmasta:</p>

"Olemme valmiimpia KOMAS 3:n ansiosta".
"Tehty ns. aikamatka vanhanaikaisesta palvelurakenteesta tähän pisteeseen - ollaan kuljettu kohti maakuntakehpoisempaa palvelurakennetta".
"Opittiin nykyaikainen tapa tehdä työtä".
"Tehty digitaalinen harppaus".
"Pienessä kunnassa merkittävämpi hyöty olisi saatu aikaiseksi, jos olisi keskitytty selkeästi muutaman kokonaisuuden läpivientiin".
"Digitaalisia työkaluja ei voi vain pudottaa toimintaan -> vaatii prosessien muuttamista ja kehittämistä".
"Oppina ja tärkeäksi koettiin suunnitelmallinen projektinhallinta ja suunnittelun merkitys palvelun jalkauttamisessa".
"Resurssia on mennyt paljon eri ristikkäisissä ja tavoitteita kuvailevissa Pirkanmaan tasoisissa työryhmissä kokoontumiseen ja tämä aika on ollut pois paikallisesta toteutuksesta".

Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

KOMAS 3 budjetti oli yhteensä 6,875 M€. Talouden toteuma oli noin 4,154 M€ eli 60%. Talouden toteumien osalta KOMAS 3 epäonnistui ja hyödyntämättä jäänyt rahoitus oli huomattava, 2,721 M€.

Tuotokset

- Asukkaan digitaalisten palveluiden kehittäminen
  - Yhtenäinen digitaalinen asiointikanava: a) Omaolo Pirkanmaa, b) digitaalinen alusta Pirkanmaan sosiaali-ja terveyspalveluille (yhteistyössä suuntima, oma tays, terveyskylä)
  - Sosiaalipalvelujen ajanvarauksen laajentaminen (soveltuvissa palveluissa ainakin Tampereen seudulla)

Kuntatoteutuksen pääpaino oli tämän teeman alla. Yleisen tason onnistumisina todettakoon Omaolon tuominen kaikkien Pirkanmaan kuntien käyttöön. Kaikille ei saatu samoja sisältöjä, koska kunnat tekivät eritahtisesti. Myös erilaisia digitaalisia etäpalveluita otettiin kunnissa käyttöön ja niiden jalkauttaminen ja kehittäminen jatkuu aktiivisesti muun muassa PirSote-hankkeessa. Myös hyvinvointialueen valmistelu kytkeytyy tiiviisti samaan kokonaisuuteen.

Alla nostoja kuntien keskeisistä tuotoksista tämän teeman alla:

- Sähköisiä palveluita käynnistetty terveydenhuollossa ja vanhuspalveluissa, sosiaalityössä ja vammaispalveluissa.
- Omaolo-palvelun käynnistäminen tai laajentaminen kunnissa/yt-alueella (oirekyselyt ja palveluarviot, sähköinen ajanvaraus sekä ajanvaraustekstiviestimuistutukset, lasten ja nuorten suun terveyskysely, vastaanottotoiminnan Omahoito-viestit. Toisaalta osa kunnista mainitsi, että aikaansaannokset Omaolon kehittämisessä olivat vielä suppeat).
- Digitaalisten palveluiden ja asiointikanavien jalkauttaminen ja käyttöönotto asiakkailla ja ammattilaisilla (mm. Omaolon, sähköisen ajanvarauksen laajentaminen, Suuntima, Videovisit-etävastaanotto ja etäkonsultaatiot, omaishoitajien etäkuntoutus, lääkejakelurobotit, Apua -nappi, chat-palvelut, ammattilaisten välinen konsultointi, sähköinen perhekeskus. Verkkoasiointiin ja ajanvarauksen edistäminen terveyspalveluissa, etävastaanottotoiminnan/-hoivapalvelun käyttöönotto. Rokobotti. Puheentunnistuksen pilotointi. Terveyskylän palvelut, verkkovalmennukset ja psykoedukaatiovideot. RAI -toimintakykyarviojärjestelmän käyttöönotto).

2) Alueellisten toimintamallien yhtenäistäminen

- Asiakassegmentoinnin työkaluun liittyvät tietojärjestelmämuutokset (Suuntima)
- Toimintamallien yhtenäistämisen tietojärjestelmämuutokset
- Digitaaliset ratkaisut ammattilaisten väliseen työskentelyyn (viestinvälitys ja digitaaliset yhteydet)
- Lastenneuvolapalveluiden digitaalinen alusta asiakkaiden ja ammattilaisten väliseen työskentelyyn
- Asiakasohjauksen tilannekuvapilotti (esim. UNA Ydin -hankkeessa) ja suunnitelma toiminnan laajentamisesta Pirkanmaan tasolle.

Suuntima siirtyi DigiFinlandille ja tämän seurauksena osa suunnitellusta jäi tekemättä. Asiakasohjauksen tilannekuva pääosin valmis (Tampereen ikäihmiset). Käyttöönototestit toteutetaan vuoden 2022 alussa Tampereen omalla rahoituksella. Alueellinen selvitys henkilötietojen ja väliaikaisten HeTu:n prosesseista tehty ja saatu ehdotus kuinka ne voidaan yhtenäistää alueellisesti. Digitaalinen pienten lasten ja perheiden hoitopolusta tehty määrittely, jatkotyö vielä auki.

3) Valtakunnallisten toimintamallien ja määrittelyiden käyttöönotto alueella

- Pirkanmaan sosiaalipalveluiden Kanta-liittyminen (toteutus 2021 mikäli mahdollista, Efficca ja ProConsona)
- Kuvantamisen Kanta-liittyminen ja toimintamallimuutokset. Pirkanmaan kuva-aineistot siirtyvät Kanta-arkistoon.
- Selvitys ja suunnitelma Suomi.fi-viestien käyttöönotosta. Suomi.fi-viestien käyttöönotto on aloitettu soveltuvin osin.

Sosiaalipalveluiden Kanta-liittymiset on toteutettu suunnitelman mukaisesti Efficcaa käyttävissä kunnissa, ProConsona-kuntien osalta tehtiin palvelutehtäväluokituksen edellyttämät muutokset. ProConsona-palvelutehtäväluokitusten toteuttaminen aikataulutettu. Myös kuvantamisen arkiston käyttöönotot toteutuivat pääosin suunnitelmien mukaisesti (osa käyttöönotoista siirrettiin vuodelle 2022).

4) Tietojärjestelmien konsolidointien ja hankintojen valmistelu

- Yhdeksän Pirkanmaan kunnan Pegasos-potilastietojärjestelmät on konsolidoitu Alue-Pegasokseen
- Alue-Pegasoksen käyttöönottaminen ja hallintamalli, toimintamallien yhtenäistäminen mahdollisimman paljon (9 kuntaa, 72 % väestöstä)
- Konsolidoitu seudullinen Lifecare-alusta
- Selvitys Pirkanmaan perusterveydenhuollon Mediatri-potilastietojärjestelmän alustaintegraatiosta (ja mahdollinen aloitus)
- Pirkanmaan kuntien valmius kilpailuttaa tuotannonohjausjärjestelmä

AluePegasos otettiin käyttöön ja sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmän määrittelytyöt valmistuivat ajallaan. Tuotannonohjauksen hankintavalmisteluissa työstettiin digitalisointialustan määrittely ja kartoitettiin kuntien järjestelmäkartoitus.

Keskeiset hyödyt

Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

Pirkanmaalaisten lisääntyneet digitaaliset asiointimahdollisuudet. Kasvanut valmius yhdenmukaistaa Pirkanmaan alueella tuotettavia sosiaali- ja terveyspalveluita. Asiakkaiden omatoimisuuden tukeminen ja palvelujen parempi saatavuus/saavutettavuus. Otettu askel kohti maakunnallisia toimintatapoja ja yhdenmukaisia matalan kynnyksen digitaalisia palveluratkaisuja. Hanke on osaltaan edistänyt palvelujen tarjoamista siten, että henkilöstön lisäämisen paine ei kasva samalla tavalla kuin ilman kehittämistoimenpiteitä.

<p>Alla kuntien esiin nostamia hyötyjä:</p>

- Sähköisiä palveluja on otettu enemmän käyttöön, tarjottu uusia vaihtoehtoja ja monipuolisempi palveluvalikoima kuntalaisille.
- Sähköiset palvelut otettu osaksi palvelutuotantoa - parantavat palveluiden saatavuutta ja kuntalaisen, asiakkaan ja ammattilaisen välistä tavoitettavuutta.
- Digitaalisten palveluiden jalkauttaminen käytännön tasolle ja osaksi asiakkaan palveluprosesseja. Saimme sitoutettua vuoden aikana esimiehet ja henkilöstön mukaan. Asiakaspalautteet ovat olleet hyviä.
- Sähköisten palveluiden osuus tulee kasvamaan. Ne tukevat asiakkaiden omahoitoa, palveluiden saatavuutta ja vähentävät ammattilaisten kuormitusta. Palveluvalikoima ja yhteydenottotavat monipuolistuvat.
- Digitaaliset palvelut vähentävät lähipalveluiden kuormittavuutta, palvelujen saatavuuden ja oikea-aikaisuuden paraneminen, ammattilaisten työajan vapautuminen. Etävastaanotto purkanut asiakastyön painetta jo nyt.
- Kuntalaisilta on tullut hyvää palautetta etäyhteydenotoista ja sähköisestä ajanvarauksesta.
- Sähköiseen Kanta-arkistointiin siirtymisen hyödyt ovat niin asiakkaan kuin organisaation etu.
- Projektin aikainen kehyskuntien välinen yhteistyö ja asiakastietojärjestelmäympäristöjen yhtenäistäminen kantavat hedelmää myös hyvinvointialueelle siirtymistä ajatellen - valmiimpana hyvinvointialueelle.
- Pedattu tietä jo tulevalla. Pidemmällä aikavälillä sähköiset palvelukanavat tulevat laajemmin käyttöön ja palvelut monipuolistuvat.
- Hyvinvointialueella käytettävien asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönotto sekä sähköinen arkisto vaikuttavat merkittävästi ammattilaisten arkityöhön jo nyt ja helpottavat siirtymää vuonna 2023.
- RAI-arvioinnin käyttöönoton myötä on yhtenäistetty palvelujen myöntämisen perusteita maakunnallisesti.
- Seuraavana haasteena on saada kaikki hyöty irti käynnistetyistä järjestelmistä kouluttamalla henkilöstöä ja viestimällä asiakkaille palveluiden olemassa olost.
- Tiedolla johtamisen vahvistuminen sekä työn järjestämisen kulttuurin muutos pidemmällä aikavälillä.

Riippuvuudet

Kanta-asiakkaan käyttökäyttöön otettujen palveluiden riippuvuudet

KOMAS 3-rahoituksella toteutettiin pääosin PirSote-työpaketit 2 (Digitaalisten palveluiden käyttöönotto perustasolla) ja Työpaketti 14 (Sote-keskusten sähköiset konsultaatiot).

<p>Kansalliset ratkaisut: Kanta, Suomi.fi-viestit, Omaolo, Terveyskylä sekä Kanta-kuva-arkisto.</p>

Tulee varmistaa, että jatkotoimenpiteet viedään loppuun vuonna 2022. Kehittäminen ja tehtyjen toimenpiteiden jalkauttaminen/koulutus jatkuu monelta osin kunnissa, mm. PirSote-hankkeen puitteissa. Paikallisella tasolla syvennetään ja laajennetaan edelleen digitaalisten palveluiden yhtenäistämistä, käyttämistä ja hyödyntämistä. Oleellista saada suunta ja päätökset alueellisesti yhdenmukaisten toimintamallien ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönottamiseksi (mm. Omaolo, Suuntima).

<p>Kansalliset ratkaisut: Kanta, Suomi.fi-viestit, Omaolo, Terveyskylä sekä Kanta-kuva-arkisto.</p>

^[1] Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

^[2] Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009

^[3] Pirkanmaan Komas-ohjelma vuodelta 2009